

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BANSKÁ BYSTRICA

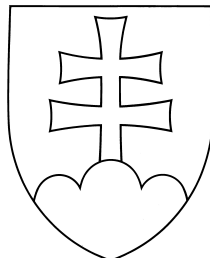
Jegorovova 29B, 97401 Banská Bystrica

Číslo spisu

8899/46/2022-30347/2022

Banská Bystrica

09. 09. 2022

ROZHODNUTIE

č. 8899/46/2022-30347/2022

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. c) a písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon č. 150/2019 Z. z.") účastníkovi konania:

Obec Lehôtka pod Brehmi
Lehôtka pod Brehmi 22
966 01 Lehôtka pod Brehmi
IČO: 00320811

Výrok

nariaďuje:

vykonať opatrenia na nápravu podľa § 9 písm. d) v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. v tomto rozsahu:

1) Prijatť účinné opatrenia na zamedzenie úniku alebo šírenia invázných nepôvodných druhov rastlín uvedených v zozname invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky a v zozname invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Európskej únie na území obce a do jej okolia.

Termín: do 30.06.2023

2) Upozorniť vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov v katastrálnom území obce Lehôtka pod Brehmi na miesta výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. zverejnením informácie o miestach výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín a informačného letáku podľa § 14 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. na svojom webovom sídle a iným spôsobom v obci obvyklým.

Termín: bezodkladne.

3) Vykonať vlastné zistenia výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín na území obce raz mesačne v období od apríla do septembra. Na základe týchto zistení následne upozorniť vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín a na ich povinnosti vyplývajúce z § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z.

Termín: bezodkladne po uskutočnení zistenia

Odôvodnenie

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti (ďalej len „inšpekcia“) vykonala dňa 23.06.2022 štátny dozor v Obci Lehôtka pod Brehmi, Lehôtka pod Brehmi 22, 966 01 Lehôtka pod Brehmi, IČO: 00320811 (ďalej len „kontrolovaná osoba“), zameraný na zisťovanie dodržiavania zákona č. 150/2019 Z. z. a vykonávacích predpisov vydaných na jeho základe.

Vykonaným štátnym dozorom spojeným s terénnou obhliadkou kontrolovaných pozemkov v katastrálnom území obce Lehôtka pod Brehmi dňa 23.06.2022 inšpekcia zistila v extraviláne obce Lehôtka pod Brehmi výskyt rastlinného druhu zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) uvedeného v prílohe č. 1 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 449/2019 Z. z., ktorou sa vydáva zoznam invázy nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky.

Invázy nepôvodný druh zlatobyľ kanadská (*S. canadensis*) patrí medzi najviac rozšírené invázne nepôvodné druhy rastlín, nakoľko je to konkurenčne veľmi silná rastlina, ktorá účinne potláča rast pôvodných rastlinných druhov. Prirodzenou oblasťou výskytu tejto trvácej rastliny je Severná Amerika. Stonka zlatobyľe kanadskej (*S. canadensis*) dorastá do výšky 150 cm, je rovná, nerozkonárená a na povrchu je porastená jemnými chlpkami. Listy vyrastajú z byle striedavo, sú kopijovité, ostro pilkovité, dosahujúce dĺžky až 15 cm a šírku 2 cm. Na listoch sú vedľa hlavnej žilky pozorovateľné aj dve postranné žilky. Rastlina má vretenovitý koreň s početnými horizontálnymi koreňovými výbežkami. Súkvetím je chocholikátá metlna, tvorená dvomi úbormi žltých kvetov s priemerom 3,8 - 8,5 mm. Kvitnutie prebieha v mesiacoch august až október. Plodom je nažka s dĺžkou 1 mm a páperím dosahujúcim dĺžku 2,5 mm, ktoré nažkám umožňuje prekonať pomocou vetra veľké vzdialenosti.

Zlatobyľ kanadská (*S. canadensis*) sa rozmnožuje prevažne generatívne. Semená dozrievajú ihneď po odkvitnutí, pričom dozrievať dokážu aj na odstránenom súkvetí. Majú veľmi dobrú klíčivosť aj za menej priaznivých pôdnych a klimatických podmienok. Rozmnožovanie prebieha taktiež vegetatívnym spôsobom, pomocou plazivého rozkonáreného podzemku, z ktorého vyrastajú nové jedince. K vegetatívnemu rozširovaniu dochádza aj ľudskou činnosťou pri premiestňovaní pôdy s prítomnými koreňovými podzemkami. Zlatobyľ kanadská predstavuje v mesiacoch august až október veľmi silný peľový alergén.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. je vlastník alebo správca pozemku povinný za podmienok a spôsobom ustanoveným vyhláškou Ministerstva životného prostredia č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázy nepôvodných druhov (ďalej len "vyhláška č. 450/2019 Z. z.") odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v zozname invázy nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky alebo v zozname invázy nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Európskej únie a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti preberá užívateľ pozemku.

Pri výkone štátneho dozoru dňa 23.06.2022 inšpekcia zistila, že obec Lehôtka pod Brehmi si ako vlastník pozemkov nespĺnila povinnosť podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. odstraňovať z pozemkov vo svojom vlastníctve invázne nepôvodné druhy zaradené do zoznamu invázy nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky a povinnosť starať sa o pozemky vo svojom vlastníctve tak aby sa zamedzilo ich šíreniu tým, že z pozemkov na kontrolovaných parcelách CKN č. 1076 a CKN č. 930, ktoré sú vo vlastníctve obce, neodstraňovala z celej ich plochy, najmä ich okrajových častí invázy nepôvodný druh zlatobyľ kanadská (*S. canadensis*).

Na území obce v časti Vápenica bol inšpekciou zistený zvýšený výskyt invázneho nepôvodného druhu zlatobyľ kanadská (*S. canadensis*) na pozemkoch rôznych vlastníkov. Pozemky boli podľa zistení inšpekcie dlhodobo neudržiavané, z veľkej časti porastené náletovými krovinami a drevinami.

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z. má obec povinnosť upozorňovať vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu invázy nepôvodných druhov a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 tohto zákona zverejnením informácie o miestach ich výskytu a informačného letáku podľa § 14 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. Obec môže upozorňovať vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu invázy nepôvodných druhov a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. aj na základe vlastného zistenia.

Obec je povinná zverejniť informácie o miestach výskytu invázných nepôvodných druhov a informačný leták podľa § 14 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. na svojom webovom sídle a iným spôsobom v mieste obvyklým.

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky predkladá obci podľa § 14 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. informáciu o miestach výskytu invázných nepôvodných druhov a informačný leták s informáciou o inváznom druhu, jeho popise a zobrazení, a informáciu o spôsobe jeho odstraňovania na svojom webovom sídle <https://www.sopsr.sk/invazne-web/>.

Výsledkom štátneho dozoru je protokol o vykonaní štátneho dozoru č. 46/025/22/ID-P zo dňa 07.07.2022 (č. konania 7866/46/2022-22665/2022) (ďalej len „protokol“), s ktorým bol účastník konania oboznámený dňa 08.07.2022 a mal možnosť sa k zisteniam štátneho dozoru uvedeným v protokole vyjadriť v lehote do 10 dní od doručenia protokolu. Účastník konania sa k zisteniam štátneho dozoru nevyjadril.

Zo strany účastníka konania neboli k zisteniam štátneho dozoru podané žiadne námietky a inšpekcia dňa 25.07.2022 skončila štátny dozor doručením písomného oznámenia o skončení štátneho dozoru (č. konania 7866/46/2022-26209/2022).

Na základe vykonaného štátneho dozoru a zistených nedostatkov uvedených v protokole inšpekcia listom (č. konania 8899/46/2022-28139/2022) zo dňa 10.08.2022 oznámila obci Lehôtka pod Brehmi začatie konania o nariadení opatrení na zabezpečenie dodržiavania zákona č. 150/2019 Z. z. podľa § 9 písm. d) v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. pretože:

Pri výkone štátneho dozoru inšpekcia zistila, že obec Lehôtka pod Brehmi si ako vlastníč pozemkov nespĺnila povinnosť podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. a v plnej miere neodstraňovala z pozemkov vo svojom vlastníctve na parcelách CKN č. 1076 a CKN č. 930 invázný nepôvodný druh zlatobyľ kanadská (*S. canadensis*) spôsobom stanoveným vyhláškou č. 450/2019 Z. z.

Pri výkone štátneho dozoru inšpekcia ďalej zistila, že obec Lehôtka pod Brehmi si ako obec pri výkone samosprávy nespĺnila povinnosť podľa § 14 ods. 1 a 3 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že neupozorňovala vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu invázných nepôvodných druhov na území obce a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z.

Pred vydaním rozhodnutia mal účastník konania možnosť oboznámiť sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia nahliadnutím do príslušného administratívneho spisu. Nahliadnutie do administratívneho spisu bolo možné v lehote do 10 dní odo dňa doručenia oznámenia o začatí konania o uložení opatrení na nápravu. V tejto lehote mal účastník konania tiež možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. mohol predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Inšpekcia súčasne účastníka konania upozornila, že ak v stanovenej lehote nepredloží vyjadrenie k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, ani ich nedoplní, bude pri rozhodovaní v predmetnej veci vychádzať zo známych podkladov, ktoré má inšpekcia k dispozícii.

Účastník konania v stanovenej lehote listom č. OCÚLPB-S2022/00049 zo dňa 15.08.2022 zaevidovanom na Inšpektoráte životného prostredia Banská Bystrica dňa 15.08.2022 (RZ 28784/2022, spis č. 8899/2022) predložil doplnenie dôkazových materiálov ku konaniu o uložení opatrení. V liste sa mimo iného uvádza:

„Obec Lehôtka pod Brehmi každoročne niekoľkokrát vyzýva formou miestneho rozhlasu a vyvesením v úradnej tabuli obce majiteľov pozemkov v katastrálnom území obce aby udržiavali svoje pozemky v nezaburinenom stave. Taktiež telefonicky upozorňuje nájomcov pozemkov vo svojom katastrálnom území k udržiavaniu prenajímaných pozemkov v nezaburinenom stave. Ako obec sa o svoje pozemky riadne staráme čoho dôkazom bola pokosená, usušená a zbalikovaná lúka vo vlastníctve obce p. č. 812 v čase výkonu kontroly. Obec Lehôtka pod Brehmi nemá veľké plochy vo svojom vlastníctve. No tie väčšie dáva do prenájmu podniku zaoberajúcemu sa poľnohospodárskou prvovýrobou, s ktorým má dlhodobu dobré vzťahy a pravidelne o danej problematike komunikuje. Svoje pozemky nachádzajúce sa v intraviláne obce niekoľkokrát ročne kosíme vo vlastnej réžii. V súčasnej dobe je katastrálne územie obce v udržiavanom stave čoho dôkazom sú aj fotografie urobené v katastrálnom území dňa 12.8.2022.“

„Ďalej si Vám úctivo dovoľujeme predložiť informácie z webového sídla obce, kde bola zjednaná náprava. Obec Lehôtka pod Brehmi vyhlasuje, že v budúcnosti bude dôraznejšie upozorňovať vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. spôsobom stanoveným zákonom.“

Prílohou uvedeného listu bola fotodokumentácia z aktuálneho stavu pozemkov vo vlastníctve obce Lehôtka pod Brehmi, webového sídla obce a úradnej tabule obce.

Inšpekcia k uvedenému listu uvádza nasledovné:

Inšpekcia si cení prístup obce k starostlivosti o životné prostredie a nechce znižovať hodnotu vykonanej práce, najmä k prístupu k starostlivosti o poľnohospodársku pôdu, ktorá má veľký vplyv pre zachovanie biologickej rôznorodosti územia a prínosu miestnych ekosystémov pre obyvateľstvo. V protokole o vykonaní štátneho dozoru inšpekcia uviedla, že na kontrolovaných pozemkoch v katastrálnom území obce Lehôtka pod Brehmi, ktoré boli vo vlastníctve obce Lehôtka pod Brehmi (parcely CKN č. 1076, CKN č. 930) bol zistený výskyt invázneho nepôvodného druhu zlatobyľ kanadská (*S. canadensis*) v ich okrajových častiach. Na zvyšnej časti kontrolovaných parciel, ktoré sú pravidelne obhospodarované ich výskyt nebol zaznamenaný. Okrajové časti pozemkov sú najmä z dôvodu zhoršených prístupových možností pre mechanizmy veľmi často zanedbávané. Rastlina druhu *Solidago canadensis* je však schopná ročne vyprodukovať až 20 000 semien s vysokou klíčivosťou a nenáročnosťou k pôdnym a klimatickým podmienkam. Vďaka svojmu tvaru sa semená tohto druhu dokážu vo veľkom počte šíriť na veľmi veľké vzdialenosti. Z uvedeného dôvodu výskyt tohto invázneho nepôvodného druhu v okrajových častiach parciel predstavuje vysoké riziko jeho šírenia na okolité aj vzdialené pozemky. Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov je z tohto dôvodu potrebné vykonávať dôsledne, na celej ploche parcely. Riziko šírenia z plôch uvedených v protokole je umocnené prítomnosťou významných cestných komunikácií (rýchlostná cesta, cesta I. triedy), železničnej trate a v neposlednom rade rieky Hron v blízkosti zisteného výskytu invázneho nepôvodného druhu zlatobyľ kanadská (*S. canadensis*), ktoré umožňujú tomuto inváznemu nepôvodnému druhu ďalšie spôsoby šírenia sa do širokého okolia.

Starostlivosť o rozvoj svojho územia a starostlivosť o potreby obyvateľov je jednou zo základných úloh obce. Výskyt rastlinných druhov, ktoré sú konkurenčne veľmi silné a významne potláčajú biologickú rôznorodosť na nových územiach majú pre rozvoj obce, jej životné prostredie a zdravie obyvateľstva výrazný negatívny vplyv. Mnohé invázne nepôvodné druhy produkujú vo svojich peľových zrnách silne alergénne látky negatívne vplývajúce na zdravie obyvateľstva.

Inšpekcia zohľadnila v predmetnom rozhodnutí vyššie uvedené skutočnosti a taktiež súčinnosť účastníka konania počas výkonu štátneho dozoru a snahu účastníka konania o vykonanie nápravy zistených nedostatkov a je toho názoru, že skutkový stav bol náležite zistený a preukázaný, a preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

JUDr. Denisa Masná
riaditeľka inšpektorátu

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Sufix: 10003

Doručuje sa

Obec Lehôtka pod Brehmi, Lehôtka pod Brehmi 22, 96601 Lehôtka pod Brehmi, Slovenská republika

Na vedomie

Po nadobudnutí právoplatnosti:

Štátna ochrana prírody Slovenská republika, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica